

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
ul. Kopernika 1 65-063 Zielona Góra
tel. (68) 324 73 90, 324 74 11, fax (68) 325 37 45
e-mail sekretariat.zgora@lwkz.pl www.lwkz.pl

Zielona Góra, 30-06-2023

ZN.5142.1.2023 [Prze]

Parafia Rzymskokatolicka
pw. Niepokalanego Poczęcia N.M.P.
ul. Krótka 10
68-132 Przewóz

DECYZJA

Na podstawie art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 6 ust. 1 p. 1 lit. c, art. 7 p. 1 i art. 36 ust. 1 p. 1, ust 2a i 3 ustawy z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.), Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2.08.2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz.81), oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez Parafię Rzymskokatolicką pw. Niepokalanego Poczęcia N.M.P. w Przewozie reprezentowaną przez pełnomocniczkę Panią Dorotę Krupkę,

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia na

I. prowadzenie robót budowlanych polegających na remoncie i malowaniu wnętrza oraz odnowienia fragmentu elewacji północnej kościoła parafialnego w Przewozie przy ul. Krótkiej 10, na działce nr 181, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 56, w zakresie obejmującym:

ŚCIANY PRZEDSIONKA, ZAKRYSTII, EMPOR, PREZBITERIUM I NAWY GŁÓWNEJ
BEZ ŁUKU TĘCZOWEGO

1. usunięcie wtórnych warstw malarskich,
2. miejscowe usunięcie wtórnych narzutów i nieestetycznych uzupełnień tynków a także tynków w miejscach zdegradowanych, zasolonych, odparzonych i silnie zdeintegrowanych,

Usunięcie tynków należy prowadzić pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki.

Zakres usuwania warstw tynkarskich, należy ustalić z dyplomowanym konserwatorem zabytków w ramach pełnionego nadzoru konserwatorskiego nad inwestycją i uzgodnić z przedstawicielem Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dalej LWKZ).

Inspektor ochrony zabytków

1 30.06.2023

STWIERDZONO
ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

Po usunięciu tynków, przed przystąpieniem do dalszych prac, należy przedstawić przedstawicielowi LWKZ obiekt do oglądu,

3. wzmocnienie strukturalne odsłoniętych tynków środkiem gruntującym,
4. naprawę spękanych murów nad naprzami okien poprzez wklejenie prętów w spoiny;
Usunięcie tynków oraz spoin w celu wklejenia prętów należy prowadzić pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki.

Zakres usuwania warstw tynkarskich oraz spoin, należy ustalić z dyplomowanym konserwatorem zabytków w ramach pełnionego nadzoru konserwatorskiego nad inwestycją i uzgodnić z przedstawicielem LWKZ,

5. naprawę rys i drobnych spękań poprzez ich poszerzenie i uzupełnienie w technologii mineralnej,
6. odtworzenie ubytków w warstwach tynkarskich, tynkiem mineralnym o parametrach, strukturze i uziarnieniu jak istniejący,

Należy wykonać próby fakturowe i zaprezentować je przedstawicielowi LWKZ celem akceptacji;

7. wyrównanie ścian przed malowaniem powłoką egalizującą,
8. malowanie ścian farbą o wysokiej hydrofobowości, przenikającą dla pary wodnej, dobrze kryjącą, zgodnie z ustaloną kolorystyką (kolor wg systemu barw KEIM EXCLUSIV):

- przedsiónek – 9069
- nawa, ściany empory nad zakrystią oraz chór, ściany i sklepienie zakrystii – 9314
- ściany prezbiterium - 9069 oraz 9314

Przed przystąpieniem do malowania należy przedstawić próby kolorystyczne na fragmencie min. 50x50cm do akceptacji przedstawiciela LWKZ,

ŁUK TĘCZOWY

9. usunięcie wierzchniej warstwy farby, która jest miejscami spękana, odparzona, słabo związana z podłożem,
10. oczyszczenie, odtłuszczenie oraz zagruntowanie podłoża,
11. uzupełnienie ubytków podkładem wypełniającym rysy Keim Reversil – Schlämme,
12. malowanie farbą Keim Reversil - kolor wg systemu barw KEIM EXCLUSIV – 9314,

ZAKRYSTIA

13. usunięcie zawilgoconych tynków ok. 80 cm poza obrys zawilgocenia oraz w miejscach tynków spękanych, o słabej przyczepności,
14. usunięcie skorodowanej zaprawy ze spoin na głębokość ok. 1,5-2,0 cm w miejscach usuniętego tynku,
15. wymianę cegieł zmurszałych w miejscach usuniętego tynku na cegły nowe o parametrach jak istniejące, na zaprawie tożsamej z istniejącą,
16. wykonanie tynków renowacyjnych na ścianach i sklepieniu do wysokości ok. 1,0 m od poziomu posadzki,
17. uzupełnienie ubytków w tynku powyżej tynku renowacyjnego tynkiem mineralnym o składzie, wytrzymałości i fakturze jak istniejący,

STWIERDZONO
ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

Inspektor ochrony zabytków

2

Barbara Zok

Należy wykonać próby fakturowe i zaprezentować je przedstawicielowi LWKZ celem akceptacji;

KRATA W. PRZEDSIONKU

18. oczyszczenie i odłuszczenie elementów metalowych,
19. rekonstrukcję brakujących elementów metalowych na wzór istniejących i wzmocnienie poluzowanych połączeń elementów,
20. wzmocnienie mocowania zawiasów,
21. zabezpieczenie elementów metalowych środkiem antykorozyjnym, kolor RAL 6015,

ELEWACJA PÓLNOCNA (ODCINEK A-B)

22. demontaż rur spustowych, obróbkę blacharskich cokołu oraz poluzowanie przewodów instalacji odgromowej,
23. usunięcie z cokołu spękanego, odparzonego i porażonego porostami tynku,
24. usunięcie z cokołu w miejscach skutego tynku zmurszałej zaprawy ze spoin na głębokość ok. 1,5 cm i wypełnieniu ubytków zaprawą mineralną o parametrach i uziarnieniu jak istniejąca,
25. dezynfekcję preparatem biobójczym miejsc porażonych biologicznie,
26. mechaniczne usunięcie spękanych wypraw tynkarskich, miejscowych uzupełnień cementowych, zdegradowanych cegieł, kruchych osypujących się spoin,
27. naprawę mniejszych pęknięć poprzez poszerzenie, uzupełnienie ubytków zaprawą mineralną o parametrach i uziarnieniu jak istniejąca, wyrównanie do istniejącego lica elewacji,
28. naprawę spękanych murów nad naprzami okien poprzez wklejenie prętów w spoiny,
29. usunięcie z objętego pracami fragmentu elewacji zanieczyszczeń oraz warstw malarskich,
30. wzmocnienie strukturalne zachowanych tynków,
31. wyrównanie objętego pracami fragmentu elewacji powłoką egalizującą,
32. malowanie elewacji w kolorze jak istniejący (kolor wg systemu barw KEIM EXCLUSIV – 9095), laserunkowo,

Przed przystąpieniem do malowania należy przedstawić próby kolorystyczne na fragmencie min. 50x50cm do akceptacji przedstawiciela LWKZ,

33. czyszczenie i zabezpieczenie haków do rur spustowych i haków instalacji odgromowej farbą przeciwrzewną w kolorze rur,
34. montaż rur spustowych oraz mocowanie przewodów instalacji odgromowej,
35. wykonanie obróbki blacharskiej na cokole z blachy malowanej proszkowo na kolor ceglasty - jak istniejąca obecnie.

II. prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy opasce o profilu ciągnionym wokół wnęki pod oknem w ścianie zachodniej kościoła parafialnego w Przewozie przy ul. Krótkiej 10, na działce nr 181, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 56, w zakresie obejmującym:

1. oczyszczenie z wtórnych warstw malarskich,

STWIERDZONO
ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM
Inspektor ochrony zabytków

Barbara Zde

2. miejscowe wygładzenie chropowatej powierzchni opaski,
2. naprawę spękań poprzez ich poszerzenie i uzupełnienie ubytków w technologii mineralnej,
3. naprawę drobnych ubytków poprzez uzupełnienie szpachlą sztukatorską lub gipsem sztukatorskim,
4. zagruntowanie i malowanie opaski farbą o wysokiej hydrofobowości, przenikającą dla pary wodnej, dobrze kryjącą - kolor wg systemu barw KEIM EXCLUSIV 9069.

Prace zostaną przeprowadzone zgodnie z projektem architektoniczno-budowlanym „Remont tynków i kolorystyka ścian wewnętrznych w kościele parafialnym w Przewozie” opracowanym przez mgr inż. arch. Dorotę Krupkę w październiku 2022 r.

Termin ważności pozwolenia: 31 grudnia 2025 roku.

Niniejsze pozwolenie, stosownie do § 13 wyżej cyt. rozporządzenia, wydaje się pod warunkiem spełnienia przez inwestora następujących obowiązków:

- kierowania albo samodzielnego wykonania prac konserwatorskich i restauratorskich przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy z dnia 23 lipca.2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (zwanej dalej ustawą);
- przekazaniu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa powyżej:
  - imienia, nazwiska i adresu ww. osoby, .
  - dokumentów potwierdzających spełnianie przez ww. osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ustawy,
  - oświadczenia ww. osoby, o której mowa powyżej o przyjęciu obowiązku kierowania tymi pracami lub badaniami albo samodzielnego ich wykonywania;
- sprawowania nadzoru konserwatorskiego nad pracami budowlanymi przez dyplomowanego konserwatora zabytków. Przed rozpoczęciem prac, nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac, należy wskazać osobę sprawującą nadzór konserwatorski oraz przedłożyć kopię dyplomu poświadczającego odpowiednie kwalifikacje i oświadczenie o posiadanym doświadczeniu zawodowym,
- obowiązku kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego przez osoby spełniające wymagania, o których mowa w art. 37c ustawy,
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac konserwatorskich i restauratorskich, a w toku robót budowlanych na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby:
  - imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej robotami budowlanymi albo wykonującej nadzór inwestorski,
  - dokumentów potwierdzających spełnianie przez te osoby wymagań, o których mowa w art. 37c ustawy,
  - oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego,

STWIERDZONO
ZGODNOŚĆ Z URYGINAŁEM

Inspektor ochrony zabytków

Zalpała Zół

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu działań,
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia badań i prac,
- dokonania odbioru końcowego wykonanych robót budowlanych, prac konserwatorskich i restauratorskich przy udziale przedstawiciela Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- pisemne zawiadomienia i dane należy kierować na adres Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze podany w nagłówku niniejszej decyzji lub na adres EPUAP:/WUOZZG/skrytka; adres poczty elektronicznej sekretariat.zgora@lwzk.pl bądź faksem nr 68 325 37 45,.

u z a s a d n i e n i e

Wnioskiem z dnia 25.01.2023 r. uzupełnionym w dniu 26.01.2023 r., oraz 20.06.2023 r. Pani Dorota Krupka, działając na mocy pełnomocnictwa Parafii Rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Przewozie, wystąpiła do Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o udzielenie pozwolenia na remont tynków we wnętrzu kościoła oraz odnowienie części elewacji północnej kościoła w Przewozie.

Kościół parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Przewozie jest objęty ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków pod nr 56 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 02.06.1955 r. Zgodnie z art. 36 ust. 1 p. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej.

Kościół w Przewozie został wzniesiony z fundacji Przemysława już w 1289 r. W 1533 r. świątynię rozbudowano, poszerzając nawę. Podczas wojny 30-letniej, kościół został spalony. Świątynię odbudowano dopiero w 1723 r. Nieregularny rzut oraz rozczłonowana bryła obiektu świadczą o licznych przebudowach i rozbudowach, prowadzonych w różnych okresach. Kościół ten jest murowany z kamienia i cegły. Obiekt posiada niesymetryczny układ planu, jednonawowy z poligonalnie zamkniętym prezbiterium, zakrystią i emporą od południa i wieżą od północy. Nawę przykrywa strop wsparty dwoma rzędami słupów. W 2003 r. został wyremontowany dach kościoła. W 2004 r. wykonany został remont elewacji- wymiana tynków i malowanie. W 2006 r. było malowane wnętrze kościoła. Przed malowaniem wykonane zostały badania konserwatorskie w których stwierdzone zostało występowanie polichromii w obrębie filara przy ambonie oraz na ścianie zachodniej. W 2013 r. wymieniono hełm wieży, odtwarzając jego pierwotny barokowy kształt. W roku 2018 wykonano zabezpieczenie ściągami z taśm z włókna węglowego CFEM spękanej ściany i filara w obrębie łuku tęczowego oraz ścian i sklepienia zakrystii. Przed wykonaniem prac w obrębie prawej strony łuku tęczowego zostały wykonane sondażowe badania konserwatorskie.

Zgodnie z opisem stanu technicznego ścian i stropów, zawartego w przedłożonym projekcie budowlanym, tynki wewnętrzne w przyziemiu kościoła posiadają ubytki, są miejscami odspojone i zawilgocone. Ponadto istniejące tynki są różnej grubości, są nierówno

5
Inspektor ochrony zabytków

STWIERDZONO
ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

położone a nierówności są szczególnie widoczne przy ościeżach okien. W zakrystii w dolnej partii murów i sklepienia tynki są bardzo zawilgocone i zmurszałe. Tynki wewnętrzne są silnie zabrudzone, z miejscowymi uszkodzeniami, odparzeniami i ubytkami, szczególnie w partii przy posadzkach. Na łuku tęczowym widoczne są ślady po naprawie i wklejeniu taśm węglowych przykrytych tynkiem i niezlicowanych z całością.

W chwili obecnej tynki elewacji są miejscami spękane, silnie zabrudzone, w partii przyziemia z porostami. Przypory oraz parapety otworów okiennych (witraży) są zabezpieczone dachówką ceramiczną. Na elewacji zachodniej, na odcinku A-B planowanym do odnowienia, wstępują spękania nad łukami trzech otworów okiennych.

Realizacja prac obejmujących zastąpienie zdegradowanych wypraw wewnętrznych tynkami renowacyjnymi, naprawę miejscowych uszkodzeń tynków, pomalowanie ścian i sklepień oraz naprawę tynków zewnętrznych i malowanie części elewacji północnej jest dopuszczalna ze stanowiska konserwatorskiego.

Z uwagi na wartość kościoła oraz stwierdzone w sondażowych badaniach konserwatorskich występowanie polichromii, ustalono warunki zapewniające właściwe prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych polegające m.in. na prowadzeniu prac w szczególności dotyczących miejscowego usuwania tynków pod nadzorem dyplomowanego konserwatora. Do wprowadzenia powyższych warunków upoważniają konserwatora zabytków m.in. przepisy Rozporządzenia, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 sierpnia 2018 r., a także ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, art. 7 pkt 1, art. 6 ust. 1. pkt 1 lit. c oraz art. 36 ust. 1 p. 1 ustawy z dnia 23.07.2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego orzeczono jak w sentencji.

Jednocześnie informuję, że:

- wojewódzki konserwator zabytków może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania robót budowlanych określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (art. 47 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)
- uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie prac nie zwalnia z obowiązku uzyskania innych, określonych przepisami prawa pozwoleń i decyzji.

p o u c z e n i e

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania,

STWIERDZONO
ZEBNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

Inspektor ochrony zabytków:

Barbara Zok

jeżeli jest zgodna z zadaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy o ochronie zabytków: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze w wysokości od 500 do 500 000 zł.

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Kamilla Dorogańska
Zastępca Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Otrzymuje:

1. Adresat wraz z „Projektem architektoniczno-budowlanym remont tynków i kolorystyka ścian wewnętrznych w kościele parafialnym w Przewozie opracowanym przez mgr inż. arch. Dorotę Krupkę w październiku 2022 r. (2 egz.)

Do wiadomości:

1. Zielonogórsko-Gorzowska Kuria Diecezjalna, pl. Powstańców Wlkp. 1, 65-001 Zielona Góra
2. aa. (863, 884, 5978) oprac. B.Żok *zdk*

STWIERDZAM
OSTATECZNOŚĆ DECYZJI
11-07-2023

STWIERDZAM
PRAWOMOCNOŚĆ DECYZJI
LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
dr Barbara Bieliniś-Kopeć

Dokonano opłaty skarbowej w wysokości 82 zł tytułem wydania decyzji oraz w wysokości 17 zł za pełnomocnictwo na rachunek Urzędu Miasta w Zielonej Górze w dniu 25.01.2023 r.
inspektor ochrony zabytków Barbara Żok

STWIERDZONO
ZOBOWIĄZANIE

inspektor ochrony zabytków

Barbara Żok